

maa anse det for det Nærfeste, at man gaar den Vej, som Regjeringen har foreslaaet i Finantslovsforlaget. Det er tredje Gang, at der fra Regjeringens Side er forelagt Rigsdagens et Forslag til at ordne hele dette Forhold. Nu forekommer det mig indlysende, at saa længe indtil man, det vil sige begge Rigsdagens Afdelinger og Regjeringen, bliver enig om en endelig Ordning af Universitetsformuens Stilling, saa længe bør der ikke være Tale om Andet, men heller ikke om Mere, end at status quo bevares, at Universitetsformuen ikke yderligere angribes, end den allerede i tidligere Aar er angreben. Dette forekommer mig, som sagt, at være en billig Fordring. Lovforslaget om Universitetets Stilling gaar, som bekendt, ud paa yderligere Fordringer; det gaar ud paa, at der tilfjendes Universitetet en vis Kapitalformue, dels fra Staten og dels fra Kommunitetet, og at Kommunitetet paatager sig en bestemt aarlig Afgift til Universitetet. Det vil ganske sikkert ikke være berettiget her at gaa saa vidt at fordrø dette; men naar Fordringerne indskrænkes dertil, at man siger: Saa længe man ikke kan blive enig, og indtil det Dieblit, da man er bleven enig om hele dette Forholds endelige Ordning gjennem Lov, saa længe bør ikke Universitetets Formuestatus forringes; naar man indskrænker sig dertil, forekommer det mig, at man staar paa et fast og sikkert Standpunkt, som kan hævedes, naar man vil hævede det. Jeg skal endelig tillade mig at gaa med et Par Ord ind paa denne Sags Historie. Det er ganske rigtigt, som af et æret Medlem igaar udtalt her i Thinget, at da første Gang den Fordring fremkom i det andet Thing, at Universitetets Underbalance skulde dækkes af dets Kapitalformue, da fremkom den ikke som en Fordring paa Noget, der fra nu af skulde være gjældende, men kun som Noget, man ganske vist efter min Mening ikke gav gode Grunde for, men som Noget, man foreløbig mente vilde være rigtigt af økonomiske Grunde, og som man ligeoverfor Modstandere kun omtalte som en ekstraordinær Foranstaltning, som man atter med Lethed kunde vende tilbage fra. Desværre gif man fra den anden Side ind derpaa, thi efter min Overbevisning vilde det, hvis man dengang strax havde sagt Nei og ubetinget Nei dertil, ikke have været saa meget vanskeligt at standse; men man gif ind derpaa, og de følgende Aar fortsatte man dermed, og endelig fremkom da det, som fra anden Side er blevet betragtet som og paastaet at være en Overenskomst, indgaaet for al Fremtid, nemlig Afgjørelsen i Fællesudvalget i 1875. Dette var imidlertid ikke en Overenskomst, som var bestemt til at gjælde for al Fremtid; hele denne Behandling i Fællesudvalget dengang gif ud paa at skaffe os paa de bedst mulige Betingelser i Diebliffet en Finantslov og samtidigt at skaffe os ud af det Uføre,

hvori vi vare komne dengang. Derfor gif man ind paa forskjellige Ting og blandt Andet ogsaa paa dette Forslag om: at nøjes med et Tilskud af 50,000 Kr. til Universitetet, som man under andre Omstændigheder ingenlunde vilde være gaaet ind paa. Men det blev, om jeg ikke feiler, allerede dengang, ialtsald sikkert Aaret efter, aldeles bestemt erklæret fra Højres Side, at man ikke paa nogen Maade kunde anse sig for bunden til denne Overenskomst for al Fremtid; man kan det ikke, thi det er i og for sig en af de mest ufornuftige Bestemmelser, der kan tages, supponeret, at den skal gjælde for al Fremtid. Der er meget god Mening i at erklære, at Universitetsformuen drages ind i Statskassen. Statskassen bærer saa Udgifterne til Universitetet, saa ere vi færdige med det Spørgsmaal. Deri er der god Mening, god Konsekvens, og der er paa den anden Side god Konsekvens i at sige: Universitetsformuen er en fra gammel Tid opsparet Kapital, henlagt til et bestemt Brug; den bør ikke røres af Nutiden, da denne har fuldstændig god Raad til at dække al den Underbalance, der kan komme paa Universitetets Budget, men den Mellemvei at sige: Universitetet skal nøjes med en bestemt Sum, 50,000 Kr., og den øvrige Underbalance skal det selv dække, altsaa lidt efter lidt paa en vis seigpinende Maade opspise sin Kapital — Fornuften deri har jeg aldrig været istand til at indse, og kan heller ikke indse den nu. Efterat der fra Højres Side var fremkommet Fordring om, at denne Sag skulde tages under nye Overvejelser, og at man skulde se at komme til en endelig Ordning deraf, nedsatte den forrige Kultusminister en Kommission, og i Henshold til dennes Udtalelse blev der af ham forelagt et Lovforslag her i Thinget om Sagens Ordning. Dette Thing vedtog Lovforslaget, det andet Thing gjemte det i Finantsudvalget uden at forhandle det, og uden at dette Udvalg afgav Betænkning derom. Den daværende Minister optog imidlertid ikke, samtidigt med at Lovforslaget blev forelagt, en større Bevilling til Universitetet end de 50,000, ja, fra Først af slet ikke nogen, vel i Haab om, at dette Lovforslag kunde gaa igjennem, men siden indskrænkede han sig til kun at optage 50,000 Kr., og det kunde vist meget godt forsvares dengang. Det var idetmindste efter min Betragtning — Grunden kan jeg jo kun tænke mig til — ganske naturligt, at man sagde: Nu have vi forelagt et Lovforslag; vi opgive ikke Haabet om, at det kan føres igjennem iaar; vi tro, at man fra den anden Side vil søge at komme til et Resultat, søge at komme til Enighed, og ville da ikke lige strax gaa videre, end man er gaaet de foregaaende Aar. Men da det havde viist sig, at man fra den anden Side Intet vilde gjøre ved Lovforslaget, da forekom det mig, da jeg Aaret efter var bleven udnævnt til Kultusminister, at det